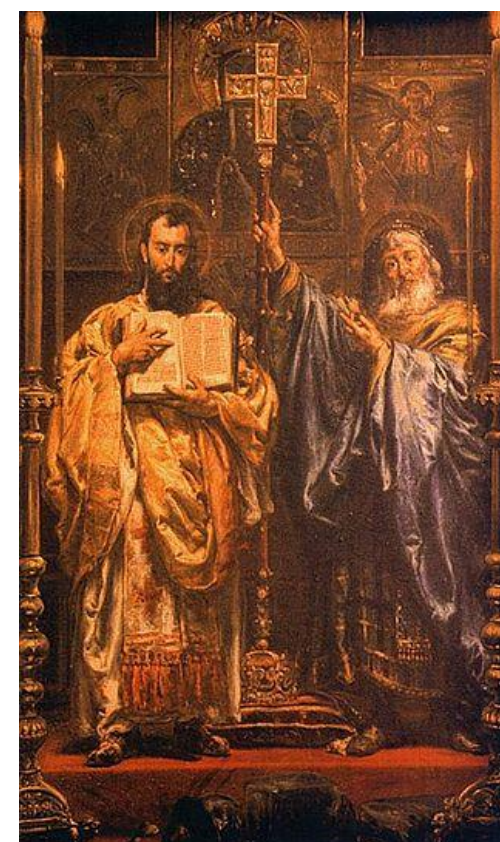


MISJA  
CYRYLOMETODEJSKA





# CYRYL I METODY

---

# ŚRODKOWA I WSCHODNIA OD VII DO X W.

Środkowa i Wschodnia od VII do X w.

## WYKONANIE

obszary zamieszkałe przez Słowian  
obszary słowiańskie  
rozprzeczony zasięg państwa  
państwa w poł. VII w.  
granice państwa  
Wielkomorawskiego  
do końca IX w.  
obszary zamieszkałe  
przez Normanów  
obszary kontrolowane  
przez Normanów  
do końca IX w.

punkty migracji Węgrów  
obszary zajęte przez Węgrów  
obszary zajmowane przez Węgrów  
na początku X w.  
obszary węgierskie na kraje europejskie  
na początku X w.  
obszary Księstwa Kijowskiego w poł. X w.

## LEGENDA

nazwy dzisiejszych państw,  
na których terenie leżało Państwo  
Wielkomorawskie.

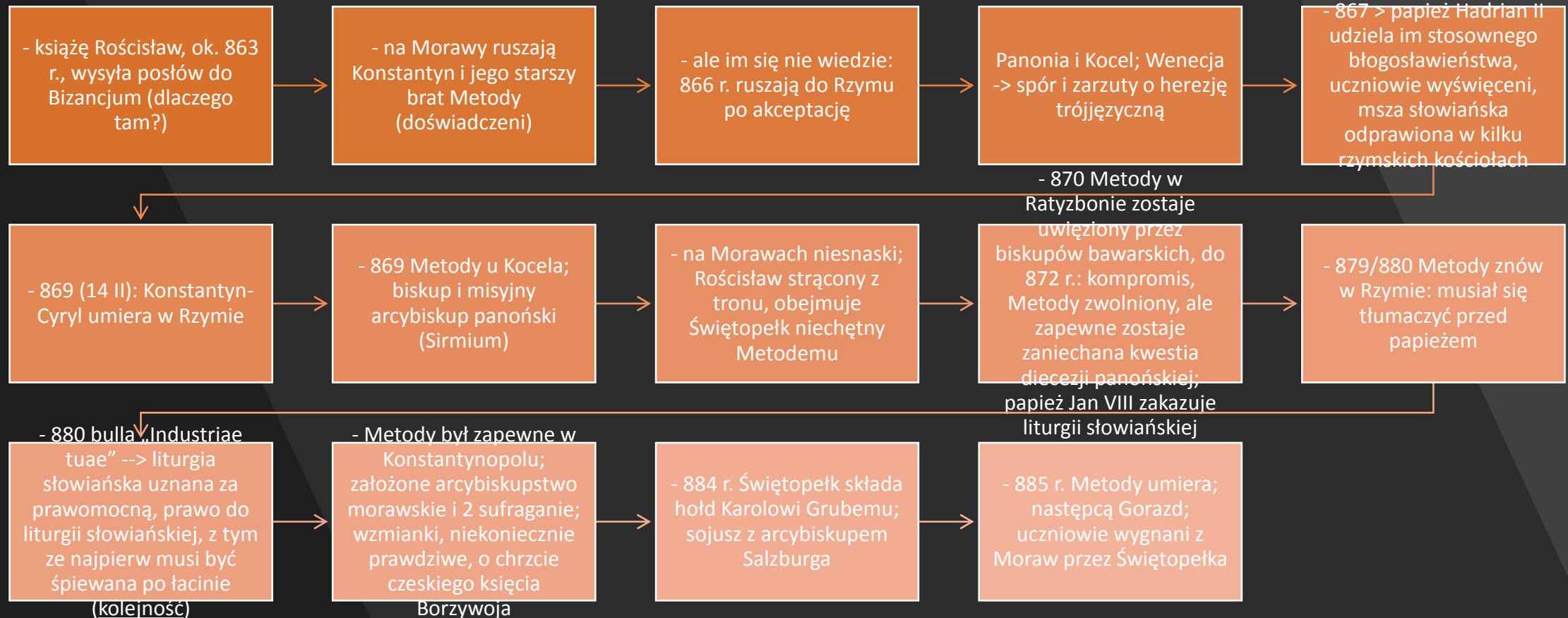
obszary ziemie słowiańskie znajdujące się  
pod kontrolą Normanów.



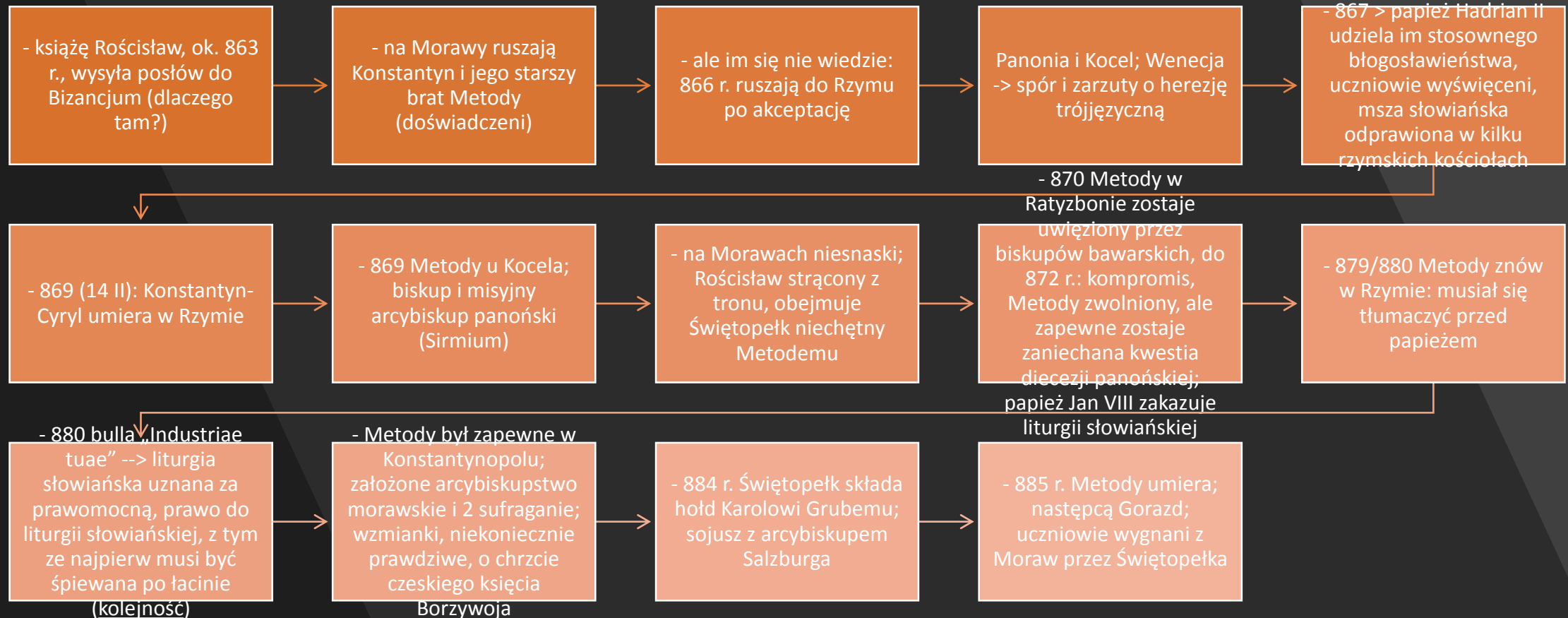
# Europa Środkowa VIII-X wiek

## Kontakty Bułgarii z Morawianami i Bawarami

# Chronologia misji



# Chronologia misji



# NAJVEĆI MOGUĆI OPSEG KOCLJEVE DRŽAVE (9. ST.)

Państwo Kocela

- Przynależny zasięg ok. połowy IX w.
- Kocel, zm. 876 r.

Mura

Donava

KOCLJEVA

BLATONSKI

Blatno

KOŠTEL

jezero

Donava

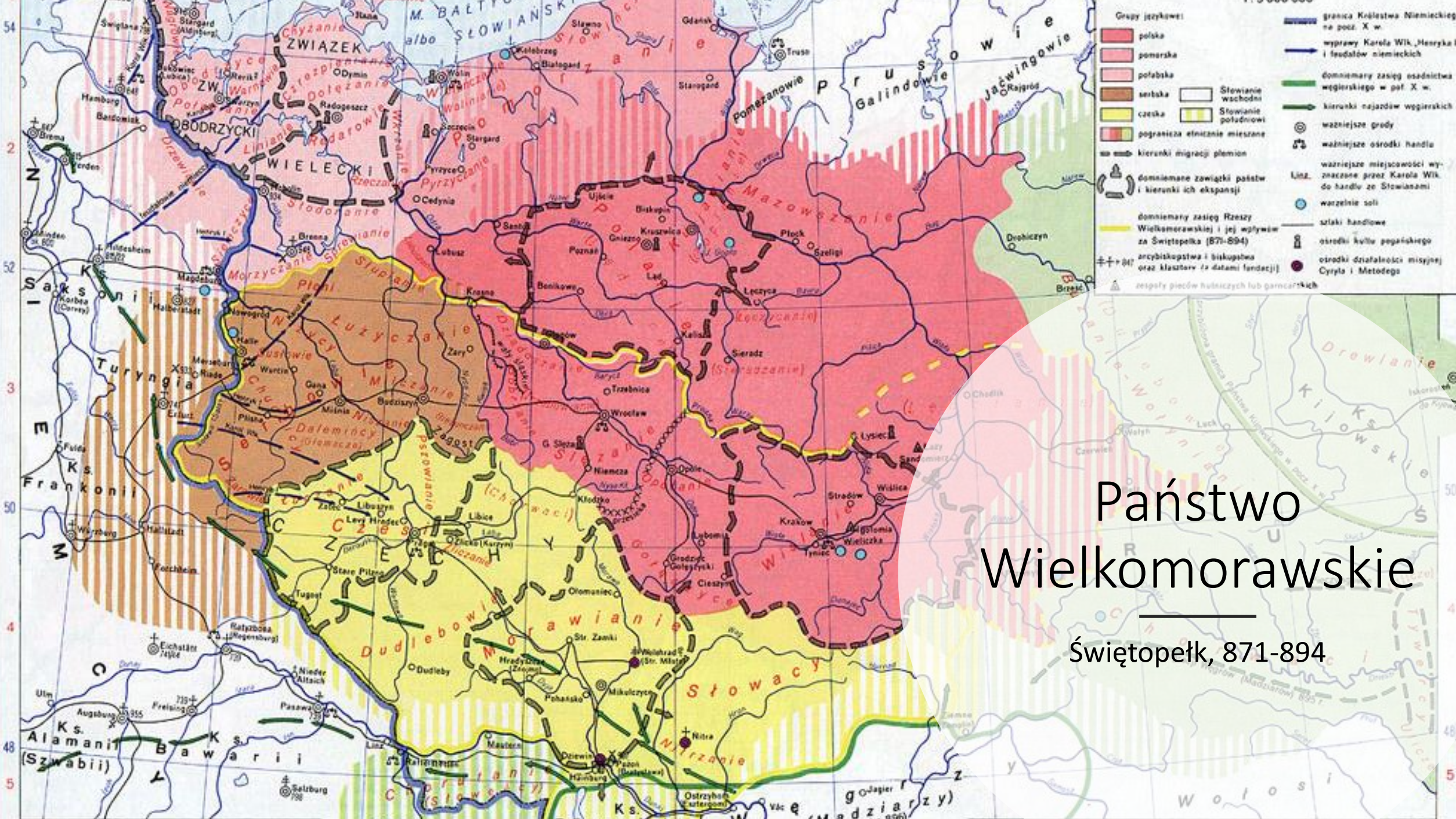
DRŽAVA

Sava

Tisa

Drava

Sava



# Państwo Wielkomorawskie

Świętopełk, 871-894

Handwritten text in an ancient script, likely Church Slavonic, from the Kyiv manuscript. The text is written in dark ink on aged parchment and is arranged in approximately 20 horizontal lines. Some lines begin with red initials or decorative markers. The script is dense and characteristic of the 10th-century Slavic manuscripts.

# Mszał kijowski

Zabytek datowany na X w.



Handwritten text in a medieval script, likely a manuscript page. The text is dense and fills most of the page, with some lines appearing to be headings or section markers. The script is a form of Gothic or similar medieval cursive.

# Glagolita Clozianus

XI w.

# Głagolica okrągła i kanciasta

- okrągła – pierwotna postać alfabetu, stworzona przez Braci Soluńskich, popadła w zapomnienie w XI w.
- kanciasta – zmodyfikowana na obszarze dalmatyńskim i tam używana do końca XIX w.

ROUNDED AND ANGULAR GLAGOLITIC							
Ɑ	Ɱ	A	1	Ⱳ	ⱳ	O	80
Ɒ	ⱱ	B	2	ⱴ	Ⱶ	P	90
ⱷ	ⱸ	V	3	ⱶ	ⱷ	R	100
ⱹ	ⱺ	G	4	ⱸ	ⱹ	S	200
ⱻ	ⱼ	D	5	ⱺ	ⱻ	T	300
ⱽ	Ȿ	E	6	ⱼ	ⱽ	U	400
Ɀ	Ɀ	Ž	7	Ȿ	Ɀ	F	500
ⱽ	ⱽ	Dz	8	Ɀ	ⱽ	H	600
ⱽ	ⱽ	Z	9	ⱽ	ⱽ	W	700
ⱽ	ⱽ	I	10	ⱽ	ⱽ	Š, Šc, Č	800
ⱽ	ⱽ	I	20	ⱽ	ⱽ	C	900
ⱽ	ⱽ	B, J	30	ⱽ	ⱽ	Č	1000
ⱽ	ⱽ	K	40	ⱽ	ⱽ	Š	2000
ⱽ	ⱽ	L	50	ⱽ	ⱽ	I podglina	
ⱽ	ⱽ	M	60	ⱽ	ⱽ	Ja, Je	

# Zesłanie liter

- Odpowiedział mu cesarz z Wardasem, wujem swoim: Jeśli ty zechcesz, to może ci to dać Bóg, który daje wszystkim, którzy Go proszą bez wątpienia (Mt 21, 21-22), i otwiera pukającym (Mt 7, 7-8; Łk 11, 9). 13 Filozof więc odszedłszy wedle dawniejszego zwyczaju, oddał się modlitwie wraz ze swoimi pomocnikami. I wkrótce Bóg mu się objawił i wysłuchał prośby sług swoich; i zestawił [Konstantyn] rychło litery, i zaczął pisać słowa Ewangelii: Na początku było Słowo i Słowo było u Boga i Bogiem było Słowo (J 1, 1)\* i tak dalej. 15 Uradował się więc cesarz i Bogu złożył dzięki wraz ze swoimi doradcami i wysłał go [na Morawy] z wielu darami, napisawszy do Rościstawa list następujący: 16 Bóg, który pragnie, by każdy [człowiek] zdobywał zrozumienie prawdy (1 Tm 2, 4) i coraz wyższą godność osiągał, wejrzawszy na wiarę twoją i gorliwość, uczynił teraz za dni naszych [zadość prośbie twojej], objawiwszy litery dla języka waszego, których\* dotąd wcale nie było z wyjątkiem lat początkowych, abyście i wy znaleźli się w liczbie narodów, które chwalą Boga własnym językiem. 17 Przeto posłaliśmy ci tego, któremu Bóg je objawił, męża czcigodne go i prawowierne go, uczonego bardzo i filozofa. 18 Przyjmij więc dar lepszy i cenniejszy od wszelkiego złota i srebra, i drogich kamieni, i bogactw przemijających.

(Żywot świętego Konstantyna,


przekład Tadeusza Lehra-Spławińskiego)

# Szkoły bułgarskie

- Presław → cyrylica
- Ohryda → głagolica







## Odnowienie zainteresowania Cyrylem i Metodym: XIX w.

- 1863 r.: przywrócenie kultu św. św. Cyryla i Metodego w kościele prawosławnym rosyjskim
- 1880 r.: encyklika papieża Leona XIII „Grande munus” (Wielkie zadanie), pochwała braci soluńskich
- Obok → kościół rzymskokatolicki na Karlinie w Pradze, konsekrowany 1863 r. w tysięczną rocznicę misji (obchody inicjowane przez Rzym)

## Encyklika Grande munus, 1880, Leon III

- Wielki urząd rozszerzania chrześcijańskiego imienia, szczególnie poruczony św. Piotrowi, Księżu Apostołów, i jego następcom, pobudzał rzymskich papieży do starania się, aby głosiciele świętej Ewangelii w różnych czasach do różnych ludów wysyłali, stosownie jak tego wymagało położenie rzeczy i zamiary miłosiernego Boga. I dlatego jak Augustyna św. wysłali do Anglików, aby tam dusze oświecał, św. Patryka do Irlandczyków, św. Bonifacego do Niemców, Wilebrorda do Fryzów, Holendrów i Belgów itd. - i tak też pozwolili święty urząd apostolski w krajach słowiańskich sprawować świętym Cyrylowi i Metodemu, mężom wielkiej świętobliwości, których pracy i trudom Słowianie zawdzięczają światło Ewangelii i ze stanu dzikości do cywilizacji doprowadzenie. Jak tych dwóch najszlachetniejszych Apostołów, św. braci Cyryla i Metodego, cała Słowiańszczyzna, pamiętna odebranych dobrodziejstw, nigdy czcić i wielbić nie przestała - tak też i z nie mniejszą gorliwością zwykł ich być czcić Kościół rzymski, który i za ich życia obu wielorakimi zaszczycał dostojenstwami, a gdy młodszy z nich umarł, prochów jego pozbyć się nie chciał. Stąd już od roku 1863 pozwolił słowiańskim Czechom, Moravianom i Kroatom, którzy uroczystość świętych Cyryla i Metodego corocznie dnia 9 marca obchodzą, nieśmiertelnej pamięci poprzednik nasz Pius IX, aby odtąd dzień 5 lipca święcili, i pamięć ich w kapłańskich czcili pacierzach. Niedługo potem, podczas wielkiego Soboru Watykańskiego, bardzo wielu biskupów pokornie tę świętą Stolicę Apostolską prosili, aby cześć i święto owych Apostołów na całą Kościół były rozszerzone.

List apostolski  
„Egregiae virtutis”,  
Jan Paweł II, 1980

- Europa bowiem w swoim geograficznym całokształcie jest jak gdyby owocem oddziaływania dwóch nurtów tradycji chrześcijańskiej, z czym idą w parze także dwie różniące się, a zarazem głęboko dopełniające formy kultury. Św. Benedykt, który swoim wpływem ogarnął nie tylko Europę - przede wszystkim zachodnią i środkową - ale poprzez ośrodki benedyktyńskie sięgnął także na inne kontynenty, znajduje się w samym centrum owego nurtu, który wywodzi się z Rzymu, od stolicy następców św. Piotra. Święci bracia z Tesalonik uwypatniają naprzód wkład starożytnej kultury greckiej, a z kolei zasięg promieniowania Kościoła konstantynopolińskiego oraz tradycji wschodniej, która tak głęboko zapisała się w duchowości i kulturze wielu ludów i narodów we wschodniej części kontynentu europejskiego. Dzisiaj zatem, kiedy po wiekach kościelnego rozdziału pomiędzy Wschodem a Zachodem, pomiędzy Rzymem a Konstantynopolem, od czasu Soboru Watykańskiego II podjęte zostały zdecydowane kroki w kierunku zjednoczenia, wydaje się, że ogłoszenie świętych Cyryla i Metodego Współpatronami całej Europy, obok św. Benedykta, w pełni odpowiada znakom naszego czasu.